

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», розроблену у Поліському національному університеті

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» спрямована на формування професійно підготовлених фахівців у галузі захисту та карантину рослин. Реалізація цієї програми є актуальною та зумовленою потребами аграрного сектору країни у висококваліфікованих спеціалістах, здатних забезпечувати ефективний фітосанітарний супровід виробництва сільськогосподарської продукції. Освітньо-професійна програма передбачає оптимально збалансований перелік і обсяг обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів, що відповідає структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти та вимогам чинних стандартів. У процесі опанування навчальних дисциплін у здобувачів формуються професійні компетентності, які забезпечують здатність випускників ефективно застосовувати набуті знання й практичні навички у сфері захисту та карантину рослин у реальних умовах професійної діяльності.

Освітньо-професійна програма спрямована на підготовку фахівців із захисту та карантину рослин, здатних на високому професійному рівні вирішувати виробничі завдання, пов'язані з довгостроковим регулюванням чисельності та поширення шкідливих організмів до економічно невідчутного рівня.

У результаті опанування програми випускники мають змогу оволодіти сучасними заходами та системами захисту рослин, необхідними для отримання конкурентоспроможної продукції рослинництва, що відповідає міжнародним стандартам якості та безпечності. Реалізація таких підходів забезпечує надійний захист сільськогосподарських культур, збереження екологічної рівноваги та дотримання вимог угод СОТ, СФЗ і європейських нормативно-правових актів, що є важливою умовою інтеграції вітчизняного аграрного виробництва у світовий ринок.

У якості рекомендації доцільно передбачити посилення формування компетентностей, пов'язаних з організацією та реалізацією заходів із захисту і карантину рослин, а також розширення практичних навичок застосування екологічно безпечних методів захисту рослин. Зазначене може бути досягнуто шляхом збільшення обсягу вивчення навчальної дисципліни з біоконтролю та поглиблення її практичної складової.

Отже, освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» відповідає сучасним вимогам і може бути реалізована у Поліському національному університеті.

Агроном
ТОВ «Дедденс Агро»

Дмитро БРИЦОВ

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», розроблену у Поліському національному університеті

Підготовка фахівців за освітньою програмою «Захист і карантин рослин» (бакалаврського) рівня вищої освіти є необхідною з огляду на потребу у кваліфікованих кадрах, здатних здійснювати моніторинг, ідентифікацію, оцінку ризиків поширення регульованих і нерегульованих шкідливих організмів, а також розробляти й впроваджувати ефективні системи захисту рослин. Особливого значення набуває інтегрований та біологізований підхід до захисту рослин, що відповідає принципам сталого розвитку та вимогам Європейського зеленого курсу.

Актуальність освітньої програми також обумовлена необхідністю гармонізації національного законодавства України у сфері захисту і карантину рослин з нормами Європейського Союзу, зокрема щодо фітосанітарного контролю, безпечного застосування засобів захисту рослин, обмеження хімічного навантаження на агроєкосистеми та розвитку альтернативних методів контролю шкідливих організмів.

Ринок праці демонструє сталий попит на фахівців із захисту і карантину рослин для роботи у державних контролюючих органах, фітосанітарних лабораторіях, агропідприємствах різних форм власності, насінневих та сертифікаційних центрах, науково-дослідних установах і консалтингових структурах. Випускники програми є здатними забезпечувати фітосанітарну стабільність агровиробництва, якість і безпечність рослинної продукції, а також експортний потенціал України.

Отже, реалізація освітньої програми «Захист і карантин рослин» є своєчасною та соціально й економічно обґрунтованою, оскільки сприяє підготовці конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно реагувати на сучасні фітосанітарні виклики, впроваджувати інноваційні та екологічно безпечні технології захисту рослин і забезпечувати продовольчу безпеку держави.

На основі аналізу структури, змісту та унікальності освітньої програми «Захист і карантин рослин» можна зробити висновок, що вона відповідає актуальним вимогам до підготовки кваліфікованих бакалаврів із захисту і карантину рослин, забезпечує збалансовану фахову компетентність і може бути рекомендована до впровадження в освітній процес Поліського національного університету.

Кандидат сільськогосподарських наук,
провідний науковий співробітник
відділу селекції та інноваційних технологій
хмелю Інституту сільського
господарства Полісся НААН

Олег ВЕНГЕР

Підпис О. Венгера завідувача відділу селекції та інноваційних технологій хмелю
Стр. - У. Шовалович, імпортна та кадрова гд за безпечення

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», розроблену у Поліському національному університеті

Метою освітньої програми є підготовка бакалаврів за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин», які будуть здатні вирішувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері захисту і карантину рослин у процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів аграрної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Основним завданням освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є формування у здобувачів вищої освіти навичок дослідницької роботи та експериментування в сільському господарстві, наукового аналізу результатів дослідження, творчого застосування наукових досягнень у практиці сільського господарства. Об'єктом вивчення є хвороби рослин (грибні, бактеріальні, вірусні та інші), комахи, кліщі, нематоди, гризуни та бур'яни.

Ціллю освітньо-професійної програми є підготовка фахівців із захисту і карантину рослин, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності з рентабельного і екологічно безпечного захисту сільськогосподарських, лікарських, декоративних культур, лісових насаджень, тощо від шкідливих організмів, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов з використання теорій та методів біології та аграрних наук.

Освітньо-професійна програма включає шість компонентів: 1. Профіль освітньої програми. 2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічну послідовність. 3. Форма атестації здобувачів вищої освіти. 4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. 5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми. 6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми.

Представлена освітньо-професійна програма передбачає наявність обов'язкових та вибіркових компонент, що надає можливість здобувачам вищої освіти отримати індивідуальний набір знань.

Вважаю, що освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» відповідає освітньо-кваліфікаційній характеристиці і освітньо-професійній програмі підготовки фахівця даної спеціальності та забезпечує здійснення якісної підготовки студентів.

Регіональний агроном
по Житомирській області компанії
VTU Biotech Company

Олексій КАРПОВ

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин», галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» кваліфікації: бакалавр з захисту і карантину рослин

У сучасних агротехнологіях вирощування сільськогосподарських культур захист рослин є невід'ємною складовою для отримання високих врожаїв. Саме тому надзвичайно важливим є підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють високим інтелектуальним потенціалом, здатні до самореалізації та постійного саморозвитку. Представлена до рецензування освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» максимально пристосована до умов виробництва та спрямована на формування фахової компетенції спеціаліста у галузі захисту і карантину рослин. Основною метою освітньо-професійної програми є підготовка висококваліфікованих фахівців із сформованим комплексом знань та компетентностей для застосування у професійній діяльності, спрямованих на вирішення комплексних завдань з організації і технології виробництва високоякісної екологічно безпечної фітопродукції та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.

Освітньо-професійна програма містить перелік навчальних дисциплін, курсових робіт, навчальних та виробничої практик, що в сукупності забезпечують як нормативні, так і додаткові результати навчання та компетентності випускника за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин».

Рецензована програма включає обов'язкові та вибіркові компоненти, що максимально направлені на формування необхідних професійних компетенцій. Особливістю представленої програми є наявність значної кількості вибірових компонент, що дає можливість здобувачам вищої освіти отримувати знання відповідно до своїх уподобань та інтересів. Досить актуальним та необхідним в умовах сьогодення є включення до ОПП освітніх компонентів, що направлені на розробку комплексних заходів захисту рослин від шкідливих організмів. Серед конкурентних переваг програми слід відмітити, що до її реалізації долучається достатньо досвідчений професорсько-викладацький склад.

У цілому освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин», галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» повністю відповідає сучасним вимогам і рекомендована до впровадження в освітній процес.

Голова ФГ «ПОЛІСЯ-АГРО»

Володимир КОЛОДЯЖЕНСЬКИЙ

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» є актуальною, науково та професійно обґрунтованою, має чітку структуру та відповідає сучасним вимогам до підготовки фахівців аграрного профілю. Програма сформована відповідно до положень Стандарту вищої освіти за цією спеціальністю, охоплює всі необхідні компетентності, що забезпечують якісну підготовку майбутніх фахівців з захисту і карантину рослин та фітосанітарного контролю. Зміст освітніх компонент охоплює фундаментальні та прикладні аспекти біології, фізіології рослин, мікробіології, ентомології, фітопатології, гербології і токсикології пестицидів, а також нормативно-правові основи карантину рослин.

Позитивним є те, що програма містить як теоретичну, так і практичну складові, включає виробничу практику на базі підприємств аграрного сектору і фітосанітарних лабораторій, що дозволяє формувати у здобувачів необхідні професійні навички. У програмі передбачено також освітні компоненти, спрямовані на розвиток загальних компетентностей, зокрема: комунікативних, інформаційно-цифрових, командної роботи, аналітичного мислення. Окремо слід відзначити наявність навчальних дисциплін, що відображають сучасні виклики в аграрному секторі: екологічно безпечні методи захисту рослин, інтегрований захист, біологічний контроль, використання ІТ-технологій у фітосанітарному моніторингу.

Програма зорієнтована на підготовку конкурентоспроможного фахівця, здатного працювати в системі державного контролю, аграрних компаніях, насінницьких і агрохімічних підприємствах, службах з карантину рослин, лабораторіях контролю якості продукції, консалтингових структурах тощо. Освітню програму доцільно було б наповнити міжнародною складовою, а саме доцільно посилити блоки, пов'язані з міжнародними фітосанітарними стандартами і досвідом країн ЄС.

У цілому, освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 202 «Захист і карантин» заслуговує на позитивну оцінку та може бути рекомендована до впровадження в освітньому процесі для підготовки фахівців у сфері захисту і карантину рослин.

К. с.-г. н., керівник Західного регіону

ТОВ «НВ «Долина»

М. Й. Орловський

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», розроблену у Поліському національному університеті

Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» чітко формулює мету – підготовку фахівців, здатних здійснювати комплексний захист рослин, карантинні заходи, моніторинг шкідників, захворювань та бур'янів в агроєкосистемах. Здобувачі вищої освіти відповідно до програми отримують знання з ентомології, фітопатології, гербології та карантину рослин. Це дає підстави вважати, що освітня програма включає ключові дисципліни, необхідні для фаху. Зміст освітніх компонентів ОП «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» регулярно оновлюється із врахуванням сучасних викликів, що постають перед аграріями, зокрема зміна клімату, поширення інвазивних видів, глобалізація торгівлі рослинницькою продукцією.

Програма спрямована на опанування сучасних теоретичних знань із біології, морфології та екології шкідливих організмів, а також набуття практичних умінь щодо визначення видового складу фітофагів, збудників хвороб і бур'янів, оцінювання їх впливу на формування агрофітоценозів та прийняття ефективних рішень у системі інтегрованого захисту рослин. У результаті вивчення освітніх компонент здобувачі вищої освіти мають змогу оволодіти принципами розробки технологій захисту рослин від шкідливих організмів з урахуванням фітосанітарного стану посівів, екологічної ситуації та економічної доцільності, використовуючи сучасні технології та інноваційні методи фахового спрямування.

З метою більш ґрунтовного оволодіння здобувачами навичок своєчасного виявлення перевищення допустимих рівнів небезпечних речовин, оцінювати ризики для здоров'я населення, довкілля та експортного потенціалу аграрної продукції, а також впровадження екологічно орієнтованих систем управління якістю рослинної сировини доцільно доповнити контент освітніх компонентів опануванням сучасних аналітичних методів.

Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» відповідає актуальним вимогам до підготовки фахівців у аграрній сфері та може бути рекомендована до впровадження в освітньому процесі Поліського національного університету.

**В.о. директора
ДУ «Житомирська фітосанітарна
випробувальна лабораторія
Держпродспоживслужби»**

Оксана ПОЛЬОВА

Рецензія
на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 «Захист і
карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»,
розроблену у Поліському національному університеті

Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» спрямована на формування висококваліфікованих фахівців, які здатні ефективно розв'язувати професійні завдання у сфері захисту та карантину рослин, а також швидко адаптуватися до сучасних викликів і потреб аграрного виробництва.

Підготовка бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Захист і карантин рослин» у Поліському національному університеті є актуальною та необхідною не лише для системи вищої освіти, а й для сучасного агробізнесу, органів державного контролю та дорадчих служб. Реалізація програми сприяє забезпеченню аграрного сектору конкурентоспроможними фахівцями, здатними забезпечувати стабільність урожайності, якість сільськогосподарської продукції та фітосанітарну безпеку України в умовах глобалізації та зміни клімату. Структура освітньо-професійної програми є логічно вибудованою та послідовно охоплює освітні компоненти загального і професійного циклів підготовки, що забезпечує формування у здобувачів вищої освіти необхідних фахових компетентностей. Освітні компоненти, представлені у каталозі дисциплін вільного вибору, орієнтовані на поглиблення професійних знань у сфері захисту і карантину рослин, відповідають запитам стейкхолдерів, інтересам здобувачів вищої освіти та сприяють підготовці конкурентоспроможного і компетентного випускника. Освітня програма враховує стратегічні напрями і тенденції розвитку спеціальності, ринку праці і запиту роботодавців. Випускники освітньої програми здатні працювати консультантами у сучасних компаніях із забезпечення аграріїв біологічними і хімічними засобами захисту рослин, фахівцями в аграрних підприємствах, фітосанітарних лабораторіях та в наукових установах. Доцільно розглянути можливість збільшення обсягу ОК «Інтегрований захист рослин» для посилення набуття практичних навичок розробляти і застосувати технології захисту рослин з урахуванням сучасних вимог аграрного виробництва.

Вважаю, що обсяг і зміст ОП «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» відповідає чинним вимогам і може бути впроваджена в освітній процес Поліського національного університету

К. с.-г. н., доцент, директор
науково інноваційного департаменту
ТОВ «Хімагромаркетинг»

Олександр ЧАЙКА

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», розроблену у Поліському національному університеті

Рецензована освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» підготовлена відповідно до вимог чинного законодавства України, сучасних тенденцій розвитку аграрного сектору та інноваційних підходів до навчання фахівців у сфері захисту і карантину рослин.

Програма чітко визначає мету та завдання підготовки бакалаврів, які повинні володіти професійними компетентностями у сфері захисту рослин, діагностики шкідників, хвороб та карантинних організмів, застосування сучасних засобів захисту, а також розуміти принципи інтегрованого захисту і екологічної безпеки.

Структура освітньої програми побудована логічно й послідовно. Обов'язкові та вибіркові компоненти забезпечують формування фундаментальних знань, професійних умінь та практичних навичок, необхідних для професійної діяльності в аграрній сфері. Послідовність вивчення та обсяг освітніх компонент відповідають структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти і спрямовані сприяти забезпеченню відповідності програмних результатів навчання запитам потенційних роботодавців. Особливо важливо, що освітня програма передбачає достатній обсяг практичної підготовки, що сприяє формуванню у здобувачів освіти здатності до самостійної професійної діяльності. Наявність практичних занять і лабораторних робіт дозволяє закріпити теоретичні знання та підготувати майбутніх бакалаврів до вирішення реальних професійних завдань.

Окремо варто відзначити відповідність програми сучасним вимогам до професійної підготовки фахівців у аграрній сфері, зокрема з урахуванням інтегрованого захисту рослин, екологічної безпеки, цифрових технологій та адаптації до кліматичних змін.

Позитивним аспектом є те що освітня програма зорієнтована на теоретичну, практичну і наукову підготовку висококваліфікованих кадрів у сфері захисту і карантин рослин. При розробці освітньої програми було враховано особливості ринку та можливість подальшого працевлаштування випускників.

Вважаю, що освітня програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є актуальною та може використовуватися в освітньому процесі Поліського університету

Менеджер зі збуту ТОВ «Байер Україна»
У Житомирській області

Олег ЩЕРБЛЮК